

4HV Oefentoets 6 inclusief argumentatie

Deze toets bestaat uit twee delen: een theoriedeel en een toepassingsdeel. In het theoriedeel wordt gevraagd naar parate kennis over de theorie van tekstanalyse. Het toepassingsdeel bestaat uit een tekst met bijbehorende vragen.

Geef volledige antwoorden en let op spelfouten, want die leveren op het eindexamen maximaal 4 punten aftrek op. Hier kost elke spelfout een halve punt met een maximum van 2.

Theoriedeel

1. Je krijgt een examentekst voor je neus en je wil weten welke deelonderwerpen achtereenvolgens aan bod komen. Welke leesmanier kies je?
2. Op welke drie plekken in de tekst heb je de grootste kans om de hoofdgedachte tegen te komen?
3. Geef vier signaalwoorden die hetzelfde signaal geven als 'namelijk'.
4. Kortom wordt vaak gebruikt als een signaal voor een concluderend verband. Toch is dit niet helemaal terecht. Leg dit uit. Tip: kijk goed naar het woord.
5. Geef bij de stelling 'Mensen onthouden tegenwoordig steeds minder' de volgende drogredenen:
 - a. Valse autoriteit
 - b. Onterecht causaal verband
 - c. Woorden in de mond leggen
 - d. Omdraaien bewijslast
6. Noem drie argumentatiestructuren.
7. Je hebt net een tekst geschreven met voor- en nadelen.
 - a. Wat moet je in het slot doen om van je tekst een betoog te maken?
 - b. Wat moet je in het slot doen om van je tekst een beschouwing te maken

Toepassingsdeel

De valse karikatuur¹ van Jesse Klaver

I Allereerst even waarin Jesse Klaver gelijk heeft. De GroenLinks-voorman heeft gelijk als hij zegt dat er meer is in het leven dan economische groei. Dat niet alles van waarde in geld valt te meten. En dat het politieke debat waarin elke partij zegt dat het hén om banen gaat nogal hol kan zijn.

II Dit is ongeveer de kern van Klavers betoog afgelopen week in De Balie². Mijn probleem met zijn verhaal is dan ook niet de kern – daar zal elk mens het wel zo ongeveer mee eens zijn, ik ben geen uitzondering. Mijn probleem met zijn verhaal is

¹ Spotprent, voorstelling van personen of zaken waarbij bepaalde kenmerken worden overdreven

² De Balie is een cultuurhuis in de buurt van het Leidse Plein in Amsterdam waar onder andere filmhuisfilms worden vertoond, toneel wordt gespeeld en lezingen worden gehouden.

de karikatuur die hij maakt van onze overheid, van de economische theorie en vooral van zijn collega-politici. Met dat betoog doet hij zijn collega's tekort.

III Klaver keert zich tegen het 'economisme'. Dat is in zijn definitie: 'Het idee dat alle politieke en maatschappelijke problemen terug te brengen zijn tot een rekensom. Dat het financiële argument altijd doorslaggevend is'. Het maakt politiek 'een soort boekhouden voor gevorderden'. Klaver noemt vijf mythes die voortvloeien uit dit economisme. 1. De onzichtbare hand zorgt voor een optimaal resultaat. 2. Als de economie groeit, gaat iedereen erop vooruit. 3. Marktwerking leidt tot kostenbeheersing. 4. Een stevig sociaal vangnet maakt mensen lui. 5. Collectieve uitgaven zijn een probleem, private uitgaven een zegen. Hij zegt dat die mythes ons altijd gepresenteerd zijn als neutrale feiten en dat PvdA, VVD, CDA en D66 allemaal in de mythes geloven.

IV Maar bovenstaande partijen geloven heus niet allemaal blind in de mythes die Klaver noemt. PvdA, VVD, CDA en D66 brengen bovendien niet alle maatschappelijke problemen terug tot een rekensom. En bij overheidsbeleid zijn financiële argumenten bepaald niet altijd doorslaggevend. Als dat zo was, zou PvdA-minister Asscher geen 600 miljoen euro uitgeven aan banenplannen, waarbij economen vraagtekens zetten.

V Klaver loopt al lang mee op het Binnenhof en weet vast zelf ook wel dat hij overdrijft. Hij schetst een valse karikatuur. Hij zegt: de overheid mag best activistisch zijn. Hij doet alsof hij daar niet bang voor is en andere politici van de middenpartijen wel. Maar de overheid is al activistisch.

VI Op tv noemde Klaver het voorbeeld van de pakjes sigaretten. 'Als ik aan iedereen hier sigaretten uitdeel, is dat goed voor de economie maar slecht voor onze gezondheid.' Ja, Jesse, en daarom is de belasting op de pakjes immens en staat er in koeienletters op ROKEN IS DODELIJK. Dit soort inzichten hebben je collega's in de politiek ook al een tijdje.

VII Neem de mythe 'Als de economie groeit, gaat iedereen erop vooruit'. Het is waar dat velen dit lang dachten en dat er nu twijfels over zijn. Maar Klaver concludeert dat 'actief overheidsbeleid nodig is om te zorgen voor een eerlijke verdeling van welvaart'.

VIII Dat dóet de overheid al. Er wordt in maar weinig landen in de wereld meer welvaart herverdeeld dan hier. Geen partij die beweert dat de overheid moet stoppen met herverdelen. Dat neemt zelfs toe. Dus tegen welk spook strijdt Klaver hier? Volgens mij wil hij gewoon zeggen: het mag meer. Prima, maar zeg dat dan. Doe niet alsof je alleen staat.

IX En zo kan ik nog wel even doorgaan. Klaver zet zich af tegen een karikatuur en propageert beleid dat er al is. Het is wel heel makkelijk om van je politieke concurrenten in je betoog eerst een onderontwikkelde Neanderthaler te maken en vervolgens te roepen: kijk, wat een Neanderthaler!

X Ja, het is broodnodig om opnieuw te discussiëren over de rol van de overheid in economie en samenleving, over de best denkbare economische politiek anno 2015. Maar als je met Klaver in gesprek wil, moet je eerst een spookbeeld ontmantelen. Tijdsverspilling noem ik dat. Voor een overtuigend politiek verhaal hoef je anderen niet tekort te doen.

Marike Stellinga in *NRC Weekend*, 27 en 28 juni 2015

8. Bij deze tekst weet je onmiddellijk met welke tekstsoort je te maken hebt.
 - a. Leg dit uit.
 - b. Met welke tekstsoort heb je te maken?
9. Wat is de aanleiding voor dit artikel?
10. Volgens de derde alinea beweert Jesse Klaver dat financiële argumenten vaak doorslaggevend zijn in de politiek.
 - a. Wat wordt hiermee bedoeld?
 - b. Is Jesse Klaver hier een voorstander van of een tegenstander?
11. Waarom worden de vijf uitspraken over de economie in alinea 3 'mythes' genoemd?
12. Welke functie heeft de laatste zin van alinea 4?
13. Van welke drogreden maakt de schrijfster gebruik in de eerste zin van de vijfde alinea?
14. Van welke drogreden maakt de schrijfster gebruik in de eerste zin van de negende alinea? Kies uit:
 - a. Op basis van valse autoriteit
 - b. Op basis van vergelijking
 - c. Woorden in de mond leggen
 - d. Ontduiken bewijslast
15. In de laatste alinea gebruikt de schrijfster het woord 'spookbeeld'. Dit gebruikt ze als een synoniem voor een term die ze al eerder gebruikt heeft. Welke term?
16. De tekst zou je kunnen verdelen in de volgende delen: 1. Inleiding, 2. Economisme, 3. Activisme, 4. Herverdeling, 5. Slot.
 - a. Uit welke alinea's bestaat deel 1?
 - b. Uit welke alinea's bestaat deel 2?
 - c. Uit welke alinea's bestaat deel 3?
 - d. Uit welke alinea's bestaat deel 4?
 - e. Uit welke alinea's bestaat deel 5?
17. Citeer de twee achtereenvolgende zinnen uit de inleiding die de hoofdgedachte aangeven.
18. Citeer de zin in het slot die de hoofdgedachte aangeeft.
19. Citeer de zin die haar advies bevat.